

Za Lamberskými mezníky, menhiry a jinými zajímavými kameny

NA KOLE ZA POZNÁNÍM

Start: Horažďovice žst.
Cíl: Žichovice žst.
Délka: 62 km
Náročnost: těžká
Vhodné kolo: trekové či horské

Tentokrát se na kole podíváme do Pošumaví, do krajiny mezi Javorníkem a řekou Otavou, kde své panství mival rod Lamberků. Vypravíme se za nezvyklými kameny – vztyčenými menhiry i mezníky. Hledání těchto svědků minulosti tak může být nejen pěkným výletem, ale i dobrodružstvím, zvláště pokud se na něj vydáte s přáteli.

Naše putování po zajímavých kamenech zahájíme na nádraží Horažďovice-předměstí. Po cyklotrase 312 projedeme přes Horažďovice k mostu přes Otavu, kde se napojíme na cyklotrasu 1069, po které dojedeme až do Kalenic. Zde by naši pozornosti neměla ujít tvrz, která zásluhou nového majitele prošla citlivou rekonstrukcí, a je tak ozdobou okolního parku. Informace o ní i o historii zdejších panských rodů najdete na infotabuli v blízkosti vrat. Na protější hospodářské budově jsou jedny z mnoha slunečních hodin, které v tomto kraji na fasádách domů často najdete.

První kámen začneme hledat až poté, co projedeme Volenice, Kejnice a Strašice. Za Kalenicemi se krajina již začíná vlnit a nabízí krásné vyhlídky do údolí řeky Otavy. Údolí Novosedelského potoka místy připomíná šumavské pláně – potok se vine podmáčenou loukou, která ve zvedající se části údolí přechází v les. Jen pár set metrů před křižovatkou se silnicí do Strašína ale musíme odbočit vlevo na polní cestu, po které dojedeme až k lesu. Tam ještě před zatáčkou najdeme vpravo u cesty pod stromem památný kámen. I když teď na povrch vystupuje jen jeho část, nápisy na stranách jsou stále ještě čitelné. Vytesal je věrný panský služebník hajný Felix Nass a to i s motivem dubové větvičky. Kámen je mnohem větší a v dobách, kdy tu hajný sloužil, tvořil pěkné kamenné sedátko, než byl (zřejmě lesní technikou) vyvrácen.

Poté, co se vrátíme zpátky na silnici, pokračujeme do Strašína, odkud nás čeká stoupání k Javorníku. V jedné z ostrých zatáček u cesty jen kou-

KOLEM JAVORNÍKU je hodně zajímavých kamenů – mezníky i menhiry.

Foto na stránce: Radka Žáková

Mezní kameny Lamberského panství

V Pošumaví, v půvabném kraji mezi Javorníkem a Otavou, téměř dvě století vlastnili půdu Lamberkové. Polnosti i rozsáhlé lesy svázané fideikomisem nabízejí příběhy až pohádkové. Fideikomis, dokument, který zaručoval nedělitelnost panství, způsobil nemálo komplikací. Zatímco Gustav Jáchim z Lamberka, který na zámku v Žihobcích pobýval s Kateřinou, svojí ženou prostého původu, velice rád a často, František Emerich z Lamberka tu kvůli svým povinnostem u dvora moc času nestrávil. Nechal ale zdejší panství řádně označit. Právě František Emerich, pocházející z uherské větve Lamberků, nechal své nemovitosti označit mezními kameny se svými iniciálami. K o něco starším mezním kamenům s korunkou označující vznešený původ majitele, přidal ještě další s iniciálami F.L. Mezními kameny se označovaly hranice panství již od středověku. Ke kamenům lidé chovali úctu, byl to symbol vztahu k půdě, která pro ně měla dříve mnohem větší význam, než má dnes.

sek od silnice najdeme první vztyčených kamenů – menhirů. Těch je v okolí Javorníku několik a propojuje je naučná stezka. Další menhiry jsou také při silnici na Javorník – Dvořčata po pravé straně. Měsíční kámen několik desítek metrů od silnice po levé. U Měsíčního kamene je infotabule, na které je i mapka s vyznačením všech těchto zajímavých kamenů. Ne ve všech mapách je totiž najdete. Sluneční kámen, který je sice nedaleko, je na kole obtížněji přístupný, a tak, pokud se k němu chcete vydat, připravte se spíš na jízdu terémem, případně, že budete muset kolo vést. Podle Pavla Kozáka, autora publikací o tajemných místech, byl tento mohutný kámen, stolyvého tvaru středem Kromle-

chu. Při bližším pohledu zjistíte, že je opatřen iniciálami F.L. jako většina mezních kamenů Lamberského panství. Tyto iniciály patří zřejmě Františku Emerichovi z Lamberka, který hranice panství nechal označit mezníky. Naučnou stezkou Měsíčního kamene dojedeme po silnici až na Javorník. Tam nejspíš většína cyklistů zastaví na oběd nebo aspoň na malé osvěžení. Posezení v restauraci s vyhlídkou do údolí bude jistě odměnou za právě zdolání stoupání. Pokud bude pěkné počasí, stojí za to ještě dojet asi kilometr k rozhledně. Komu se ale nebude chtít, může z Javorníku pokračovat tentokrát po lesní cestě k dalšímu menhiru. Mudrc, jak se nazývá, je jen

kousek od cesty Zuklínským lesem po pravé straně. Tak jeďte z kopce pomaleji, abyste vztyčený kámen mezi stromy neminuli. Jen asi 300 metrů za ním je po levé straně Královská studánka. Na této cestě ale

V POOTAVÍ najdete u cest ještě staré žulové patníky.

Užitečné informace

Občerstvení na trase:

Horažďovice, Javorník, Žichovice

Cykloservisy na trase:

Horažďovice, Sušice (mimo trasu)

Odkazy: <http://www.zihobce.eu/muzeum>

<http://www.zihobce.eu/zajimavosti-v-okoli>

<http://www.zihobce.eu/vylety-po-okoli>

http://astro.mff.cuni.cz/mira/sh/sh.php?type=catalogue_region-slu-ncni-hodiny

<http://www.plzenskonakole.cz/cz/krajem-knezny-kaci-po-hranicich-lamberskeho-panstvi-1096.htm>

Trasa: <http://www.cykloserver.cz/f/fe17167401/>

BÝVALÁ TVRZ v Kalenicích je obklopena parkem.

SLUNEČNÍCH HODIN tu potkáte na fasádách opravdu hodně.

NEZVYKLE velký mezní kámen s korunkou a letopočtem 1882 najdete u cesty pod Javorníkem.

najdeme také jeden z nejzajímavějších mezních kamenů Lamberského panství. Korunka, jako znak šlechtického stavu, je tu spolu s letopočtem 1882 vytesána do obřího balvanu s hladkou rovnou stěnou zabořeného přímo na kraji cesty.

Do Strašína nás pak čeká dlouhý stávk. Pokud budete mít štěstí, budete moci nahlédnout i do Strašinské jeskyně, která se nachází při silnici ze Strašína do Žihobce. V žihobeckém zámeckém parku je na nově otevřené naučné stezce jeden z Lamberských mezníků. Kámen sem byl ale zřejmě přemístěn, neboť hranice panství byly od jeho správního sídla na zámku v Žihobcích vzdáleny. Na zastávku v Žihobcích si ale nechte čas – prohlídka zámku i zámeckého parku s broukověním stojí za to. Na vlak do Žichovic už budete ze Žihobce téměř pořád sjíždět, a pokud byste neměli kamenných patníků dost, můžete počítat ty u silnice se žlutou či modrou „čepičkou“. Na rozdíl od zbytku Plzeňského kraje, tady u cest zůstaly zachovány. Zajímavých kamenů je v této oblasti mnohem víc, některé jsou na kole špatně dostupné, jiné zůstávají

možná ještě neobjevené, tak pokud nějaký zajímavý kámen objevíte, já i Jan Kavale ze Žichovic, z jehož knihy Příběhy kamenů a skal Šumavy jsem čerpala inspiraci, informaci o nich uvítáme.

Příští pátek:

Za bývalou osadou Umíř uprostřed lesů

Trasu připravila Radka Žáková, plzeňská cykloprůvodkyně a editorka portálu plzenskonakole.cz

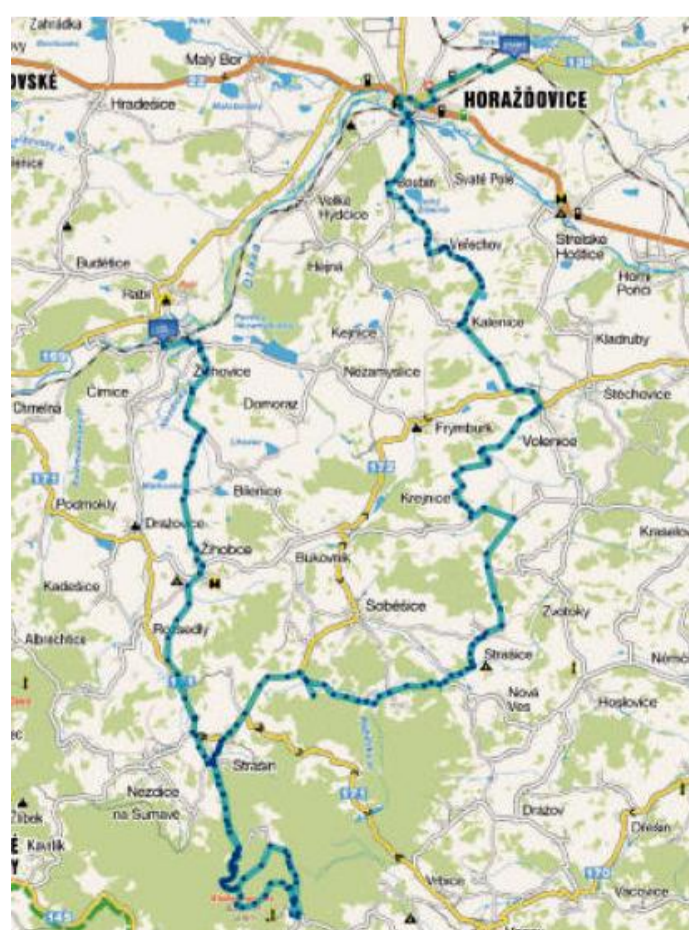
Seriál cyklovýletů po Plzeňském a Karlovarském kraji vzniká ve spolupráci s regionálním informačním portálem pro cyklisty plzenskonakole.cz.

plzenskonakole.cz

MENHIR MUDRC pod Javorníkem.

PODROBNÉ VEDENÍ linie trasy na mapě najdete na: <http://www.cykloserver.cz/f/fe17167401/>